

תת"ע 4691/09/15 - מדינת ישראל נגד דוד יהונתן בנימין

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים
תת"ע 4691-09-15 מדינת ישראל נ' בנימין

בפני בעניין: כבוד השופטת שרית זוכוביצקי-אורי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

דוד יהונתן בנימין

הנאשם

גזר דין

העבירות והעבר

הנאשם הודה והורשע בעבירה מיום 23.8.15 של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961.

רישיון הנהיגה של הנאשם פקע בשנת 2011 4 שנים לפני מועד ביצוע העבירה .

כנגד הנאשם תלוי ועומד עונש מאסר על תנאי בן 15 יום בר הפעלה מתיק תת"ע 4079-11-13 בו הורשע בעבירה זהה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף.

הנאשם בן 28, בעל רישיון נהיגה משנת 2009, צבר 8 הרשעות תעבורה קודמות, האחרונה כאמור זהה. לנאשם עבר פלילי שלא פורט.

לפי תסקיר שירות המבחן הורשע הנאשם בעבר בעבירות של סיכון אדם בנתיב תחבורה ציבורית, עבירת סמים ואלימות.

תסקיר שירות המבחן

שירות המבחן המליץ על הטלת עונשים צופי פני עתיד על הנאשם כגון מאסר על תנאי שיהיה בהם לאיין הישנות מקרים דומים בעתיד.

הנאשם חייל בשירות צבאי ומשרת כלוחם. הנאשם סבל מקשיים בילדותו וכיום מביע מוטיבציה לשינוי ורצון בניהול אורח חיים נורמטיבי. בעזרת שירות המבחן עלה על דרך חדשה, התגייס לצה"ל ונמצא בהליך של שיקום.

שירות המבחן ציין כי הנאשם לא לוקח אחריות מלאה על מעשיו עם זאת הדגיש את רצונו האמיתי של הנאשם לעשות שינוי אמיתי בחייו, ואת העובדה שלא נפתחו נגדו תיקים נוספים.

טיעונים לעונש

ב"כ המאשימה טען כי יש להפעיל את עונש המאסר המותנה שהוטל על הנאשם של 15 ימי מאסר לגזור על הנאשם תקופת מאסר נוספת, מאסר על תנאי, פסילה, פסילה על תנאי וקנס. ב"כ המאשימה הפנה להיבטים השליליים בתסקיר שירות המבחן אודות התנהלותו של הנאשם, חוסר נכונותו להכיר באחריותו לביצוע העבירה ועברו הפלילי. לטענתו לא התמלאו התנאים יוצאי הדופן להארכת המאסר המותנה, ויש להפעילו.

ב"כ הנאשם בקש להאריך את המאסר המותנה ולהימנע מהפעלתו וזאת לאור תסקיר שירות המבחן על פיו הנאשם עובר תהליך שיקום אמיתי לאור העובדה שצה"ל גייס את הנאשם, תומך בו בהליך השיקום ואף מבקש להאריך את שירותו הצבאי. לטענתו הנאשם עבר כברת הדרך ארוכה לבדו ללא כל תמיכה. לדבריו הנאשם מנסה לגייס הכסף לכיסוי חובותיו על אף היותו חייל סדיר על מנת שיוכל בסופו של יום להסדיר רישונו. ב"כ הנאשם ביקש להימנע מהטלת של"צ בשל העובדה שהנאשם חייל לוחם בשירות סדיר ויצאותיו לעיתים רחוקות הביתה.

העיד בפני מפקדו של הנאשם. בעדותו אמר כי הנאשם חייל ממושמע המבקש לשקם עצמו, להוכיח את עצמו וכי יש כוונת הצבא להחתימו על שירות קבע.

הנאשם העיד כי הוא מבין שאין לנהוג ללא רישיון נהיגה וכי לא ישוב לנהוג ללא רישיון נהיגה בתוקף.

חומרת העבירות ומתחם הענישה

מי שנהוג ללא רישיון נהיגה תקף מזלזל בחוק ומעמיד בסכנה את עצמו ואת יתר עוברי הדרך, ואף נעדר ביטוח חובה לנהיגתו.

מתחם הענישה לנהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, נע בין מאסר על תנאי למאסר בפועל למשך שבועות או חודשים ספורים, תלוי בתדירות ביצוע העבירה, בשאלה אם המחדל הוסר ובנסיבות אישיות של הנאשם. אין חובה להשית מאסר בפועל.

בעפ"ת (י-ם) 9741-06-10 **מדינת ישראל נ' זגורי**, לא פורסם (מיום 31.10.10) אליו הפנה ב"כ הנאשם הושתו על נאשם בעל עבר תעבורתי מכביד שהורשע בנהיגה ללא רישיון תקף חמש פעמים חודש פסילה והופעלו 3 חודשי פסילה בחופף מתיקים קודמים ו- 60 ימי מאסר מותנה. בית המשפט דחה את ערעור המדינה על קולת העונש, אך ציין כי העונש נוטה לקולא.

בתת"ע (אי') 2606-12-14 **מדינת ישראל נ' שרעבי**, לא פורסם (מיום 16.2.15) הורשע נאשם בעבירות של נהיגה ללא רישיון מתאים סוג הרכב ונהיגה כשתוקף רישיון הנהיגה פקע מעל 6 חודשים. לנאשם 6 עבירות קודמות, ככל הנראה לא מאותו סוג. בית המשפט כיבד את הסדר הטיעון וגזר על הנאשם פסילה למשך 4 חודשים, פסילה על תנאי של 3 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך 1000 ₪.

בתת"ע (י-ם) 4336-12-13 **מדינת ישראל נ' עמראן**, לא פורסם (מיום 8.7.14) הורשע נאשם על פי הודאתו בנהיגה ללא רישיון תקף שפקע שנתיים לפני ביצוע העבירה. לחובת הנאשם 16 הרשעות קודמות מתוכן אחת דומה שבוצע שנה קודם לכן. בית המשפט התייחס למתחם הענישה כאשר מדובר בעבירה חוזרת:

"מתחם הענישה לגבי עבירה זו אכן נע בין מאסר על תנאי ועד מאסר בפועל למשך ימים או חודשים, אולם מי שנוהג פעם שניה ללא רישיון נהיגה בתוקף, אינו זכאי שיוחל עליו רף הענישה הנמוך, במיוחד שעה שהמחדל לא תוקן והסכנה מנהיגתו הבלתי מורשית בהעדר רישיון בתוקף בעינה עומדת".

בית המשפט השית על הנאשם 10 ימי מאסר בפועל, 4 חודשי מאסר על תנאי, פסילה של 3 חודשים, פסילה בת 11 חודשים על תנאי למשך 3 שנים, קנס של 500 ₪ והתחייבות בסך 5000 ₪.

בתת"ע (י-ם) 7055-08-13 **מדינת ישראל נ' רג'בי**, לא פורסם (מיום 7.6.15) הורשע נאשם בנהיגה כשרישיון נהיגתו פקע 3 שנים קודם והוסדר. לחובת הנאשם 21 ימי מאסר על תנאי ברי הפעלה.

בית המשפט גזר על הנאשם 30 ימי מאסר בעבודות שירות, תוך הארכת הפסילה על תנאי, קנס ומאסר מותנה קצר.

בתת"ע (פ"ת) 1124-08-21 **מדינת ישראל נ' מיכלס**, לא פורסם (מיום 2.9.12) הורשע נאשם בעבירות של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע לפני 10 שנים ובנהיגה בניגוד לכיוון בדרך חד סטרית. הנאשם ללא עבר דומה והסדיר רישיונו. בית המשפט קבע כי מתחם הענישה נע בין חודשיים ועד 8 חודשי פסילה בפועל, פסילה על תנאי וקנס.

מתחם הענישה נע בין עונש ללא מאסר בפועל הכולל רכיב מאסר על תנאי, לשל"ץ או עבודות שירות, פסילה, פסילה על תנאי, קנס ואף התחייבות צופה פני עתיד ועד מאסר של מספר חודשים.

מיקומו של הנאשם במתחם העונש תלוי בתדירות ביצוע העבירה, עברו התעבורתי של הנאשם ובסוגיית הסדרת הרישיון

ידוע כי הארכת תנאי תעשה בנסיבות מיוחדות כשהכלל הוא כי עונש על תנאי יופעל.

קיימים שלושה תנאים חלופיים להארכת המאסר על תנאי והם: עונש המאסר על תנאי הושת לפני למעלה מעשור או שהינו בלתי מידתי ביחס לחומרת העבירה או אם הנאשם שינה דרכיו והשתקם למן מועד ביצוע העבירה והשתת עונש המאסר בפועל תגרום לו נזק ממשי ואף עלולה לפגום בשיקומו, במיוחד כשהמדובר במי שנגמל מסמים. [ראו ת"פ (ת"א) 3696/09 **מדינת ישראל נ' צברי**, לא פורסם (מיום 2.12.12) ובתת"ע (י-ם) 11-09-14 **מדינת ישראל נ' בורנשטיין**, לא פורסם (מיום 23.1.14)].

פגיעה בסיכויי השיקום תבחן רק כאשר קיים סיכוי אמיתי לשיקום הנאשם, וראו רע"פ 7391/08 מחאנג'ה נ' מדינת ישראל, לא פורסם (מיום 10.7.08) פסקה 20 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה:

"שיקול הדעת הניתן לבית המשפט בהארכת עונש מאסר מותנה מתמקד במצבים שבהם מוצדק לתת לנאשם הזדמנות נוספת לחזור לדרך הישר, כאשר הוא מראה סימנים המניחים יסוד לציפייה כי כך יהיה"

המחוקק ראה חשיבות בשיקול השיקומי מבין שיקולי הענישה הקיימים וקבע במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, בסעיף 40ד(א) את האפשרות לחרוג מהעונש המקובל בשל שיקול שיקומי של ממש:

" קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969."

בפ"ל (ת"א) 9092-11-12 מדינת ישראל נ' גהן, לא פורסם (מיום 27.1.13), נדון ההיבט השיקומי ביחס להארכת תקופת התנאי בהרחבה. אף שם נדון נאשם שהורשע בעבירות תעבורה ביניהן נהיגה בפסילה כשתלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי בר הפעלה. שם נקבע כי מתן ביטוי הולם לשיקול השיקומי הוא בעל חשיבות לחברה כולה ולא רק לנאשם:

" הרציונל העומד ביסוד פסיקה זו, הוא רציונל פשוט, שהשכל הישר וטובת הציבור בבסיסו. נאשם אשר חוזר ומבצע עבירות קשות, אך מבקש לשנות מדרכיו, לעלות על דרך הישר, ומבטא רצון כן ואמיתי אשר מתבטא לא רק בהבל פיו, אלא נתמך בראיות מוחשיות, בחוות דעת טיפוליות מקצועיות, נאשם כזה, מן הראוי לסטות מהעונש שראוי למדוד לו, ולבכר תחת זאת, ענישה שיהיה בה דגש על היבטים שיקומיים."

אין ספק, אם יצליח שיקומו של העבריין במקרה כזה, יטיב הדבר עם החברה כולה. לכן, במקרה המתאים, יעדיף ביהמ"ש להקל בעונשו של העבריין כדי לאפשר לו להתמיד בדרך הישר, מתוך ראיית טובת הציבור."

ובע"פ 8092/04 חביב נ' מדינת ישראל, לא פורסם (מיום 10.9.06), ניתן דגש על האינטרס הציבורי שבהארכת תנאי במקרים המתאימים:

"מבחינת האינטרס הציבורי בהגנה על שלום הציבור ובטחונו, שיקומו של עבריין מועד תורם לקיומה של ציפייה כי לא יחזור לעולם הפשע. ציפייה זו מקדמת את טובת הציבור ומתיישבת עם אינטרס חברתי רחב"

במקרה זה עמד שירות המבחן על הקשיים איתם התמודד הנאשם בילדותו ועל נכונותו להתגבר עליהם ולעשות מאמץ אמיתי ולהשתקם.

הטלת מאסר על הנאשם יגרום לנזק כבד ואולי אף בלתי הפיך לנאשם אשר עשוי למצוא עצמו מחוץ לצבא. גיוסו של הנאשם לשירות צבאי היווה חלק משמעותי בשיקומו של הנאשם וממשיך להיות נדבך קריטי בהליך זה.

אציין כי לא נעלמו מעייני יתר שיקולי הענישה, של גמול, הרתעה ומניעה. לא נעלם מעייני האינטרס הציבורי שבהענשת מי שהרהיב עוז ונהג חרף פקיעת רישיונו משך ארבע שנים וחרף המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגדו. כמו לא נעלמה מעייני חוות הדעת בעניין התנהלות הנאשם וקשיי השיקום עימם הוא מתמודד.

יחד עם זאת אני סבורה כי הנאשם עשה שיוני משמעותי אשר האינטרס הציבורי מחייב המשכו.

סבורה אני כי במקרה דנן חברו השיקולים האינדיבידואליים של הנאשם עם שיקולי הציבור בכללותו לאותה המטרה וכי בסופו של דבר ישנו סיכוי ממשי כי הנאשם לא יבצע עבירות נוספות ויחדל מלסכן את ציבור עוברי הדרך.

משכך ולאחר ששקלתי בכובד ראש את כלל שיקולי הענישה ואת מתחם הענישה הסביר, החלטתי להימנע מהפעלת התנאי.

מקבלת אני את המלצת שירות המבחן ומאריכה את תקופת המאסר המותנה לצד עונשים נוספים. עוד החלטתי כי הנאשם יהיה בפיקוח שירות המבחן בשנתיים הקרובות כדי שיוכל לעקוב מקרוב אחר התקדמות שיקומו של הנאשם. על הנאשם להבין כי זוהי הזדמנות אחרונה עבורו לשתף פעולה עם שירות המבחן לשם כך, שאם לא כן יומר העונש למאסר.

על יסוד טיעוני הצדדים והאמור לעיל, אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

1. תשלום קנס בסך 180 ₪, אשר ישולם עד ליום 15.5.17.
2. פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים.
אין צורך בהפקדה הפסילה תחושב מהיום. בתום 6 חודשים יוכל הנאשם לבצע מבחן עיוני ומעשי אך לא לקבל רישיון.

תשומת לב הנאשם לכך שהעונש המקובל על נהיגה בזמן פסילה הוא מאסר בפועל.

3. פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים.
התנאי יחול על עבירות של נהיגה בזמן פסילה ונהיגה ללא רישיון נהיגה תקף למעט נהיגה רישיון נהיגה שפקע עד שנה.

4. אני מורה על הארכת עונש המאסר למשך 15 ימים, כפי שנפסק על תנאי ע"י בימ"ש לתעבורה.

עמוד 5

בתת"ע 4079-11-13 ביום 13.2.14 למשך שנתיים נוספות.

5. הנאשם יחתום היום על התחייבות על סך של 5,000 ₪, לפיה לא יעבור על הוראות סעיף 10(א) לפקודת התעבורה למעט רישיון נהיגה שפקע עד שנה למשך שלוש שנים מהיום.

לא יחתום ייאסר למשך 10 ימים.

6. ניתן בזאת צו מבחן לפיו הנאשם יעמוד בפיקוח שירות המבחן במשך שנה מהיום. הנאשם ישולב בכל קבוצה טיפולית לפי שיקול דעת שירות המבחן ויבצע בדיקות לגילוי צריכת סמים ו/או אלכוהול ככל שיידרש ע"י שירות המבחן.

מובהר לנאשם כי אם לא ימלא כנדרש את המוטל עליו, או אם יורשע בעבירה פלילית או בעבירת תעבורה כלשהי, בהיותו חסר רישיון נהיגה, ישוב ביהמ"ש וידון בעונש שיוטל עליו.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"א אדר תשע"ז, 09 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.